

РОСІЯ – ГЛУХИЙ КУТ ЦИВІЛІЗАЦІЇ або «КУБЛО, ПРИТУЛОК ПОГАНИХ СПРАВ»

«Римская империя времени упадка сохраняла видимость полного порядка. Цезарь был на месте, соратники рядом – все было в порядке, судя по докладам».

Булат Окуджава

30 травня 1872 року ректор Московського університету Сергій Соловйов в своїй доповіді про Петра I, присвяченій 200-й річниці з дня народження першого російського імператора, зробив цікаве зізнання: «Петро за допомогою цивілізації створив із варварського народу (угро-фінів. – О. Р.), який залишився внутрішньо варварським, грізну, руйнівну силу для Європи та її цивілізації. <...> Як зі свідомістю свого невігластва, своєї невмілості з'явиться в суспільство народів, які перевершують знанням і мистецтвом, і вимагати раптом почесного місця між ними? <...> Не придбавши почесного місця між народами, нема чого входити з ними й у спільне життя, бо тоді будуть лише принизливі стосунки учнів до вчителів...».

Наприкінці XIX століття російський історик Василь Ключевський також звернув увагу на особливість петровської епохи: **реформи запроваджені під впливом Західної Європи і виконані за сприяння людей звідти ж.**

Ключевський розумів, що **«вплив Заходу на росіян природно випливає з його переваги над нами в науках і мистецтвах, у життєвих зручностях, нарешті, в історичній досвідченості. На Заході знають більше за нас і для нас можуть зробити краще, ніж ми самі».**

Історик помітив, що впродовж 200 років клас російського суспільства, який виховувався під впливом Західної Європи, неодноразово переживав дивні кризи: **«Раптом він криє свої підручники і, високо піднявши голову, починає думати, що ми зовсім не відстали, а йдемо своїм шляхом, що Росія сама по собі, а Європа сама по собі, і ми можемо обійтися без її наук і мистецтв своїми доморослими засобами. Цей прилив патріотизму й туги за самобутністю так могутньо захоплює наше суспіль-**

ство, що ми, зазвичай доволі незбірливі прихильники Європи, починаємо відчувати якусь озлобленість проти всього європейського й переймаємося беззвітною вірою в неосязні сили свого народу».

Це саме спостерігаємо за путіністами-рашистами й нині, в першій чверті XXI століття. Пояснення цьому феномену знаходимо в історика та етнологі Лева Гумільова: **«Росія – самостійний суперетнос, який виник на 500 років пізніше від західноєвропейського, у XIV столітті. Ми і західноєвропейці завжди цю відмінність відчували і «своїми» одні одних не визнавали. Якщо ми на 500 років молодші, то хоч би як вивчали європейський досвід, не зможемо зараз досягти добробуту і звичай, характерних для Європи. Наш вік і рівень пасіонарності передбачають зовсім інші імперативи поведінки».**

Угро-фінський «рівень пасіонарності» українці відчували на собі неодноразово. А надто тепер. У час війни. Що спричинювало/спричинює далекий від цивілізованих стандартів «імперативи поведінки»?

На думку видатного українського археолога, доктора філософії, професора Ярослава Пастернака досвід хліборобства на українських чорноземах сягає сорок тисяч років. У нарисі «Важливі проблеми етногенезу українського народу в світлі археологічних досліджень» вчений доходить висновку: **«Етнічний масив, головна етнічна база зрослого з українським чорноземом народу лишалася упродовж приблизно 40.000 років усе та сама. Сьогоднішній антропологічний тип українського народу виразно відрізняє його від сусідніх з ним народів і це є одним з дальших доказів його відвічної автохтонності на його сьогодинішніх землях. Зовсім іншим шляхом, з іншого кореня, під впливом інших кліматичних умовин та географічного положення йшов розвиток московського народу. Його найдавнішою етнічною базою були праугрофінські бродячі племена звіроловів і збирачів, а прабатьківщиною цих племен були балтійські краї та північна і центральна Московщина».**

Цей висновок у більш популярній інтерпретації.

Угро-фінські племена існувати на мисливсько-рибальському рівні, вони не пройшли цивілізаційної стадії, яка може тривати й тисячі років, вони не знали, що таке хліборобство. Мисливець і рибалка для природи нічого не творять. Вони лише забирають у неї те, що вона створила. Вони не скотарі, які думають, яким чином приручити тварину. Для цього треба досвід і розум. Вони не хлібороби, які мають знати, коли саме зернину можна покласти в землю і скільки зерна можна посіяти, щоб зібрати гарний врожай. Треба знати, в яких умовах зберігати зібраний врожай. Для цього треба мати неабиякий досвід, знання, розум.

Хлібороб свої здобуті упродовж тисячоліть знання віддає природі. Він докладає зусиль, а не просто зухвало забирає щось у природи. Хлібороб розвивається. Ті, хто не пройшов стадії хліборобства, залишаються з поняттями рибалки і мисливця. Сам тому сучасні рашисти, нащадки угро-фінів із Залісся, по-варварськи поводитися в Україні. Їхній менталітет не змінився. Вони звикли забирати, красти, руйнувати. На творення нового не спроможні. Підтвердженням цьому вся історія Московщини, Російської імперії, Советського Союзу.

Як це не сумно, але напівварварська Московщина зуміла упокорити письменну та освічену козацьку державу. Татарське іго запанувало над анархічною демократією (чи демократичною анархією) Русі.

Втім у коло цивілізованих народів московити так і не потрапили. Пояснення банальне: ментальністю «не виїшли». Нашадки заліських рибалок та мисливців і нині продовжують сприймати і тлумачити світ згідно архетипів і стереотипів, вироблених у дрімучих хащах Заліської землі. І на те нема ради.

У Росії немає народу. Є населення, яке щодня доводить, що Росія – це глухий кут цивілізації. Це населення складається з особин, які перебувають на різних ступенях дикості й агресії залежно від годівлі, рівня освіченості та спроможності до критичного мислення. В Росії відсутні покоління, які були виховані на християнських цінностях, гуманізмі, моралі. Ці обов'язкові складові цивілізованості завоюються століттями. Допомогає в цьому ментальність. Всього цього більшості населення Росії бракує.

Для нас найстрашніше те, що це населення підтримує війну. Воно стало основним фактором її продовження. Після отриманих поразок в Україні, єдиним мотивом, який змушує рашистів підтримувати путінську авантюру, є чинник відплати. Вони усвідомлюють, що, визнавши свою поразку, тим самим поховають надію на відродження імперії, або, що вони розуміють, що Україна – це той зовнішній ворог, не здолавши якого, – сконають. Бо успішна, демократична Україна – це смерть не тільки путінському режимові, але й постсовєтській Росії.

Незабаром Різдво. А з ним вертеп (вертепа) – традиційне й шановане в Україні веселе різдвяне дійство. У словнику Бориса Грінченка зафіксовані такі значення цього сло-

ва: печера, прірва, яр, ущелина; ляльковий театр. У словнику Владіміра Даля вертеп – це «пещера; притон, **сховище дурних дел**; зрелище в лицах, устроенное в малом виде». І це симптоматично: для московитів вертеп – **це злодійське кубло, місце розпусти та злочинів**. Це і є відображенням істинної сутності «великоруской» ментальності».

Для нас «вертепа» може перетворитись на прірву – війна завдала і ще завдасть величезної шкоди українській економіці. В публічній політиці «ляльковий театр», на жаль, нікуди не заповівся. І коли з масмедій, приміром, довідуєшся, що голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк у госпіталі дозволяє собі «з'ясовувати стосунки» з важкопораненим військовим Олегом Симорозом, який активно критикує ухвалений ВР містобудівний закон, то мимоволі спадає на гадку класична сентенція великого реаліста Йозефа Швейка – «усе це гівна варте». Бо за нинішніх обставин багато надій покладати на такі прекрасні речі, як культура і освіта не варто. Запорукою збереження нашої незалежності й ідентичності передусім є армія. Високий «інтелектуальний потенціал» нації мало важить без політичної волі.

І насамкінець. В американців є вислів: «Right or wrong – it's my country» («Правильно чи ні – це моя країна»). Тобто в американців прірва чи вертепа не роз'єднує поняття «країна», «батьківщина» і «держава». В українців це також буде. Цьому в кривавій війні за їхню екзистентність, за їхню ідентичність щодня сприяють загребуці, жорстокі й підступні путіністи-рашисти – ментальні нащадки угрофінів-московитів.

Олег К. РОМАНЧУК

